

چکیده

ادبیات، برخاسته از بطن جامعه است از این رو بسیاری از مسائل مطرح و موجود در جامعه را می‌توان در میان اشعار شاعران مشاهده کرد. بسیاری از مضامین اجتماعی در شعر مطرح می‌شود. این مضامین اجتماعی مطرح شده در شعر، در جامعه‌شناسی ادبیات مورد بررسی قرار گرفته است. از این رو یکی از روش‌هایی که می‌توان اوضاع یک جامعه و شرایط مردم را در برهه‌ای از زمان مورد شناسایی قرار داد، استخراج و مطالعه‌ی همین مضامین اجتماعی مطرح شده در شعر و متون ادبی است. از این رو این پژوهش با هدف بررسی جامعه‌شناختی در اشعار گلچین گیلانی و محمدولی مظفری در پنج فصل با روش توصیفی - تحلیلی تهیه و تنظیم شده است. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که هر دو شاعر به مسائل اجتماعی موجود در جامعه‌ی خود اهمیت داده و در اشعار خود به آن‌ها اشاره کرده‌اند. در این میان مضامینی چون مبارزه با استبداد، جنگ و صدمات آن، فقر و ثروت اجتماعی، معضلات جوانان بیشترین مواردی بوده که دو شاعر به آن‌ها توجه نشان داده‌اند. در بررسی‌ها مشخص گردید که شاعران بیشتر حکومت‌ها و صاحبان قدرت اجتماعی را مسئول نابسامانی‌ها دانسته و توصیه می‌کنند که با استفاده از قدرت خود، زمینه‌های اصلاح شرایط را برای مردم قشر متوسط و پایین جامعه فراهم کنند. در میان دو شاعر، گلچین گیلانی بیشتر بر مضامین اجتماعی چون جنگ و صدمات آن، فقر و ثروت و جامعه آرمانی اشاره کرده است و محمدولی مظفری تأکید بیشتری بر معضلات اجتماعی جوانان، مبارزه با استبداد و خفقان اجتماعی داشته است.

واژه‌های کلیدی: شعر، جامعه‌شناسی ادبیات، گلچین گیلانی، محمدولی مظفری.